

Výroční zpráva 2013

Rok 2013 očima Arniky

Mezi českými ekologickými organizacemi už dvanáct let zaujímáme přední místo a třináctý rok nového tisíciletí byl pro nás rokem stabilizace i řady úspěchů. Jako v předchozích letech jsme veřejnost systematicky informovali o největších znečišťovateli. A jak se ukazuje, jsou naše žebříčky pro postižené obyvatele důležitým nástrojem, jak podniky poškozující jejich životní prostředí tlačít k ekologizaci provozů. Podniky instalují nové filtry, úřady nařídily v dohledné době zastavit některé toxické provozy.

Dař se chránit i aleje okolo silnic. Nová vyhláška stanovila, že kdokoli bude chtít kácet v aleji, musí si vždy zažádat o povolení, i kdyby jednotlivé stromy povolení nepotřebovaly. Při patronátu nad Roztylským potokem jsme vysbírali jeho okolí od odpadků a pokosení se dostalo i bílým stráním v Českém středohoří, takže na nich i nadále mohou růst vzácné rostliny. Soudy také daly za pravdu lidem, jejichž práva poškodily nelegální postupy některých úředníků a umožnily masivnější výstavbu než schválené dokumenty.

Výrazně pomáháme také za našimi hranicemi – podporujeme zejména práva lidí na informace o životním prostředí a podílíme se na odstraňování toxického znečištění v Kazachstánu, Bělorusku a řadě zemí jihovýchodní Asie.

Řadu dalších, věřím, že i pro vás pozitivních zpráv se dočtete v dalším textu. To všechno je možné jen díky přispěvatelům Arniky, našim partnerům, dobrovolníkům a zaměstnancům. Dovolte mi, prosím, abych jim vyjádřil dík a zároveň závazek, že se budeme snažit nezklamat Vaši důvěru ani v budoucnu.

*Jindřich Petrlík,
předseda Arniky v roce 2013*

*Motto Arniky: „Pokud se lidské srdce vzdálí od přírody, zatvrdí se. Nedostatek úcty k tomu, co roste, co je živé, rychle povede také k nedostatku úcty k lidem.“
(slova Luthera Stojícího medvěda z kmene Lakotů)*

Arnika v číslech

608 hodin práce, které nám věnovali dobrovolníci

5000+ podpisů pod petici

899 zmínek o Arnice v médiích

68 dobrovolníků, kteří se podíleli na naší práci

54 akcí pro veřejnost – exkurzí, happeningů, seminářů, stánků a dalších

61 alejí nominovaných v anketě Alej roku 2013

7000+ hlasů na internetu rozhodlo o Aleji roku 2013

22 dní na vysbírání peněz pro natření aleje

105 natřených stromů v Dolních Tošanovicích na severu Moravy

100+ kilogramů vzorků přivezených z Kazachstánu

12 běloruských měst zapojených do Zelené mapy

11 vzorkování v Bělorusku

stovky vysazených kytěk na Žižkově

Naši odborníci připomínkovali řadu plánů na **nové spalovny**, jimiž spalovnářská lobby přesvědčovala o prospěšnosti svých zařízení. I díky aktivitám Arniky v Jihlavě, Přerově nebo Karviné spalovny nestojí.

Už podeváté jsme z dat **Integrovaného registru znečišťování** sestavili žebříčky těch průmyslových provozů, jejichž brány, komíny a odpadní roury nejvíce zamožují životní prostředí v České republice. Nejnověji pomohly lidem například na Valašskomeziříčsku – na jejich neustálý tlak reagovala **chemička Deza** a nainstalovala nové filtry. Valašsko si tak oddechlo od emisí naftalenu.

Po vytrvalé odborné práci a náročném vyjednávání se podařilo odborníkům Arniky přimět krajský úřad, aby chemičce nepovolil další používání rtuti. Skončit s ní musí do poloviny roku 2017. Kromě toho má **Spolana** instalovat další technologie ke snížení emisí dioxinů a pravidelně monitorovat znečištění ve svém okolí.

Toxické látky ale nejsou problémem jen v Česku. Významně zamožují mnoho dalších států. Naše mnohaleté zkušenosti teď pomáhají v řadě dalších zemí – například Bělorusku, Číně nebo Kazachstánu. Nejdříve proběhlo mapování míst pravděpodobně zamořených nebezpečnými chemickými látkami ve středním Kazachstánu – na území pět a půlkrát velkém jako Česká republika, a informační kampaň, která na rizika znečištění upozorňuje místní obyvatele.

V roce 2013 podnikli odborníci Arnika ve spolupráci s kolegy z Vysoké školy chemicko-technologické a místními nevládkami Expedici **Kazachstán bez jedů 2013**. Navštívili přitom oblasti nejvíce postižené průmyslovým znečištěním a přivezli skoro 100 kg vzorků – mezi nimi půdu a sedimenty, ale i ryby, vajíčka nebo mléka.

V **Bělorusku** jsme ve spolupráci s místními partnery vydali příručku pro aktivní občany, která jim pomůže vybírat si bezpečné a ekologicky šetrné výrobky, dozvídat se informace o kvalitě životního prostředí a zapojovat se do rozhodovacích procesů. Podpořili jsme také uspořádání

série vzdělávacích seminářů pro občany a běloruské novináře.

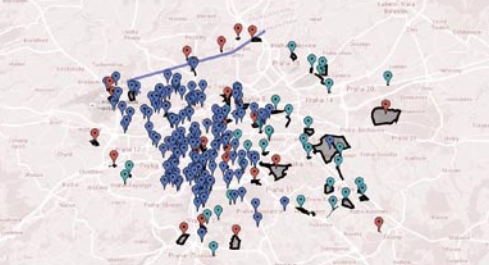
Bělorusko má také **první ekologickou poradnu**, s jejímž rozjezdem jsme pomohli. Účastníci jsme se prosazení nového zákona o elektronickém odpadu a zavedení separovaného sběru použitých baterií. V rámci našich aktivit vznikla **Zelená mapa**, která dnes pokrývá 12 běloruských měst. A díky rozborům hraček, které jsme zadali, teď maminky nejen z běloruských mateřských center vědí, jakým výrobkům by své děti raději neměly vystavovat.

Asi nikdo nechce dávat svým blízkým dárky, které mohou ohrožovat jejich zdraví – například těžkými kovy olovem, kadmíem nebo rtuť. I proto před Vánocemi 2013 rozjela Arnika ve spolupráci s firmou Hukos „tour“, při které zájemcům měří obsah nebezpečných kovů ve spotřebním zboží. Tour začala v Ostravě, kde jsme **otestovali na dvě stě výrobků**.

Kdo rád čte, může tipy na neškodné dárky načerpat z knihy **Jak žít dobře, zdravě a ekologicky šetrně**, kterou Arnika v roce 2013 vydala v inovované podobě.

Řadou problémů trpí také životní prostředí měst – zanedbávání veřejného prostoru, zástavba orné půdy, ubývání zelených ploch, předimenzovaná komerční výstavba. Palčivé případy najdeme po celém Česku, v nejkonzentrovanejší podobě však asi v Praze. Aby se ve **změnách územního plánu Prahy** vyznal každý, spustila Arnika přehledný web <http://zmenyprahy.cz> – obsahuje informace nejen o tom, kde jaká změna hrozí, ale i jaký je její možný vliv na kvalitu života lidí v jejím okolí. Poškozeným lidem jsme poskytovali v desítkách případů bezplatnou odbornou a právní pomoc.

Sledovali jsme také **práci pražských politiků**, hodnotili jejich práci a naplňování předvolebních slibů.

Po silném tlaku na ministry životního prostředí se podařilo **prosadit změnu vyhlášky o ochraně dřevin**, která nyní lépe chrání aleje a silničáři je nemohou kácet bez povolení jako dřívě. A aby k tomu neměli důvod, pokračuje Arnika ve zvyšování bezpečnosti stromořadí okolo cest. Bílé bezpečnostní pruhy na více než sto stromech tak nově ukazují za špatné viditelnosti cestu řidičům u Dolních Tošanovic na severní Moravě. A v plánu je **natírání dalších alejí**.

Že je ochrana alejí i bezpečnost provozu silným tématem, dokazuje hojná účast silničářů, přírodovědců, úředníků a dalších odborníků na **mezinárodní konferenci Ochrana alejí pro rozvoj regionů**. Proběhla v Uherském Hradišti ve spolupráci s Fakultou logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati. Její účastníci přijali Uherskohradištskou deklaraci o ochraně alejí, již iniciovala Arnika.

Chránit stromy a aleje jsme pomáhali i v konkrétních místech: **Křižanov, Praha, Ždírec.**

V průběhu léta mohli fotografové a výletníci nominovat svá oblíbená stromořadí do už tradiční **ankety Alej roku 2013**. Nominací se sešlo 61 a zvítězila s více než 21% zvítězila ta, která na jihu Moravy spojuje Jedovnice s Lažánkami. Nominoval ji pan Jiří Židů.

Tradicí, která přesahuje i historii Arniky, je **kosení luk pod Lipskou horou**. Takzvaný Tým Bořena vyrazil na botanicky cenné lokality i v roce 2013. Tento kamínek v mozaice činností Arniky vznikl už před třiatřiceti lety. Její zakladatelé se za tu dobu už sice změnili, ale díky jejich práci na svazích kopců stále rozkvétají zranitelné rostliny.

Arnika chce být samozřejmě i dobrým sousedem v nejbližším okolí svého sídla na Praze 3. Proto v roce 2013 vznikly na Žižkově hned dvě novinky pro místní komunitu. Tou první je **trvalkový záhon**, který nově zdobí křižovatku ulic Jeseniovy a Rokycanovy. Lidé také mohou od 7. října využívat **komunitní kompostér**, který slouží zejména okolí Komunitního a rodinného centra Nová Trojka.

Podporujete nás

Právě díky lidem, jako jste Vy, můžeme i nadále pracovat ve prospěch zdravého životního prostředí. Vaše podpora slovní i finanční nás těší, motivuje nás a je zároveň závazkem, abychom nepolevovali.

Vážím si vaší práce, není mnoho lidí, kteří by takto čelili účelovému chování úřadů, kterým vůbec nejde o prostředí pro občany, ale často jen o vlastní výhody.

Daniela Zástěřová, OS Čakovice

Fandím vám převelice.

Olga Sommerová, Praha

Rozhodl jsem se Arnice poslat dar, protože to, co děláte, považuji pro naši společnost za nesmírně důležité, a to jak fakticky, tak symbolicky. Očekávám, že budete stejně skvělí jako doposud a budete se angažovat jak ve vysoké politice, tak v lokálních kauzách, a rozšiřovat osvětu a argumenty pro lidi, kterým krajina, příroda a trvale udržitelný rozvoj leží na srdci.

Petr Mores, Uherské Hradiště

Jsem hrdý na to, že Arnika pomáhá běloruským neziskovým organizacím s likvidací tamější ekologické zátěže.

Mirek Ottomanský, Praha

Jen díky Vaším stránkám jsem začal denně sledovat kvalitu ovzduší. Vaši práci velmi oceňujeme. Jen díky Vám se neprosadil návrh spalovny u Karviné. Pracuji jako praktický lékař a můžu vidět, co dělá zhoršení ovzduší s mými pacienty.

MUDr. Marcel Milerski, Rožnov pod Radhoštěm

Územní plán, lidský rozměr rozvoje města a kreativní přístup k řešení společenských problémů jsou spolu s vytrvalostí Arniky a schopností získat si kredit v prostoru občanské společnosti a udržet jej důvodem, proč podporuji Arniku.

Hana Pohořelá, Praha

Velmi si vážím všech lidí, kteří se věnují ochraně životního prostředí, je to moudré. Moc vám fandím a přeji hodně úspěchů a děkuji za to, co děláte.

Martin Dobrovolný, Jihlava

Děkujeme

Za pomoc, podporu a spolupráci děkujeme:

Miroslavu Antalovi, Gabriele Babulíkové Weberové, Janě Bařínkové, Jonáši Bězděčkovi, Vendule Burdové, Janě Cenkové, Lukáši Čeňkovi, Jirkovi Doškovi, Michalu Drábekovi, Elišce Dudeškové, Libuši Dufkové, Daniele Dukátové, Petru Dvořáčkovi, Heleně Sekáčové, Richardu Herrmannovi, Lucii Hrbáčkové, Dagmar Jakešové, Kláře Jandové, Kláře Jarošové, Martinu Jiříčkovi, Veronice Káchové, Kateřině Vrbické, Tině Klauž, Evě Klúčovské, Evě Koberové, Janě Kokrdové,

Lucii Kolevě, Aleně Koutkové, Martinu Krájíčkoví, Tereze Krejčí, Adéle Křečkové, Ondřeji Kubičkovi, Veronice Kunclové, Monice Lamprechtové, Janě Laszákové, Pavelovi Lášekovi, Janě Lhotanové, Čeněkovi Libigerovi, Jessica Jayne Maertini, Tereze Matějkové, Vladimíře Mauleové, Kryštofu Mrnkovi, Elišce Myslivečkové, Janě Němcové, Denise Nitschové, Pavlíně Zapletalové, Lukáši Pelikánovi, Elišce Perlíkové, Markétě Podolské, Haně Pohořelé, Jakobovi Pudlovskému, Tomáši Purchartovi, Magdaleně Pyšové, Petru Semerádovi, Pavle Sikorové, Radce

Skácelové, Petře Skokanové, Petře Stašákové, Magdě Šimonové, Jiřímu Tichému, Věře Váchové, Petře Vaňharové, Richardu Vanišovi, Janu Vlachému, Martině Volfové, Lukáši Cuky Wienerovi.

Firemní dárci:

- **AUDIT DANĚ CZ, s.r.o**
- **HaBalon**
- **FotoŠkoda**
- **Botanická zahrada Praha**
- **Ruční papír Velké Losiny**
- **Výstaviště Flora Olomouc**
- **Pro-Bio, s.r.o.**
- **Maya Czech, s.r.o.**
- **Valdemar Grešík – Natura, s. r. o.**

Poděkovat chceme také Zbyňku Andrášovi a časopisu Enter, Šárce Dostálové a sdružení Slunečnice, Marii Hruškové, Marii Jelínkové, Martinu Jiříčkovi, Miroslavě Jopkové, Zoře Kasikové, Haně Librové, Daně Losenické, Janu Losenickému, Jakubu Němečkovi, rodině Ottomanských, Davidu Pithartovi, Přemku Podlahovi, Ondřeji Prcínovi, Zuzaně Roithové, Aleně Rybníčkové, Ivanu Ryndovi, Evě Schallerové, Tiboru Schwarzovi, Radce Skácelové, Ireně Swiecicki, Radimu Šrámovi, Ondřeji Tošnerovi, Danu Urbánkovi, Lence Vokasové, Pavlu Vránovi, Kateřině Vrbické, Adinu Vyhlídkovi a dále Zelenému kruhu, University of Wageningen, Velvyslanectví Nizozemského království v České republice, firmě HUKOS za zapůjčení rentgenového analyzátoru, Krásným ztrátám, Hudebnímu spolku Děčín, Center for Environmental Solutions – Bělorusko, EcoMuseum – Kazachstán, Center for Introduction of New Environmentally Safe Technologies – Kazachstán, Dřevotvaru, Nakladatelství Mladá Fronta, Deníku, Fóru dárců, OP Tiger a Čoromoro.cz, Schutzgemeinschaft Deutscher Wald a Pražskému urbanistickému kroužku.

Dárci

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

a toxics-free future

Ziel 3 | Cíl 3
Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
2007-2013. www.ziel3-cil3.eu

NADACE
OPEN SOCIETY FUND
PRAHA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace
partnerství

| LIDÉ A PŘÍRODA

Největší dárci v roce 2013: Evropská komise / Česká rozvojová agentura* / Global GreenGrants Fund – Marisla / IPEN – The International POPs Elimination Network / Hlavní město Praha / Městská část Praha 3 / Nadace OSF / Nadace Partnerství – Fond švýcarsko-české spolupráce / Nadace VIA / Zastoupení Evropské komise v ČR / Ziel3 – Cíl3

* Z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR

...a stovky individuálních dárců. Děkujeme, bez vás by byl seznam našich úspěchů mnohem kratší!

Přehled hospodaření organizace

Arnika dle svého statutu zřídila tři programy, které mají vlastní právní subjektivitu a tematickou působnost. Všechny programy se řídí stejným statutem, registrovaným u Ministerstva vnitra pod č.: VS/1-1/48279/01-R dne 16. 10. 2001 ve znění posledních změn schválených Valnou hromadou ze dne 6. listopadu 2007.

NÁKLADY		VÝNOSY	
Osobní náklady	2 716 751	Dary jednotlivců	1 100 880
Konzultační a odborné služby	2 825 468	Dary právnické osoby	46 000
Chemické analýzy	607 657	Granty z veřejných rozpočtů	1 496 866
Služby komunikací	212 670	Granty z rozpočtů EU	2 849 985
Publikační náklady	151 667	Granty od českých nadací	1 342 823
Spotřební materiál	384 796	Granty od zahraničních nadací	2 248 064
Cestovné a stravné	809 292	Grantové příjmy minulých období	828 088
Nájmy kanceláří a prostor	468 497	Vlastní činnost	437 298
Propagace a reprezentace	123 904	Bankovní úroky a kurz. zisky	2 731
Ostatní služby	607 715		
Kurzové ztráty	45 374		
Úhrada podílu partnerským organizacím	1 294 320		
NÁKLADY CELKEM	10 248 111	VÝNOSY CELKEM	10 352 734
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	104 623		

Arnika	
náklady	1 261 665
výnosy	1 228 917
HV 2013	-32 748

Arnika – Centrum pro podporu občanů	
náklady	1 256 152
výnosy	1 288 979
HV 2013	32 827

Arnika – Program Ochrana přírody	
náklady	586 282
výnosy	773 706
HV 2013	187 424

Arnika – Program Toxické látky a odpady	
náklady	6 211 517
výnosy	6 128 637
HV 2013	-82 880

HV	104 623
-----------	----------------

Kontakty

Arnika, občanské sdružení
(založeno r. 2001;
od 1. 1. 2014 spolek)

Arnika
IČO: 265 432 81
Chlumova 17
130 00 Praha 3
tel./fax: 222 781 471
www.arnika.org
arnika@arnika.org

Arnika
– **Centrum pro podporu občanů**
IČO: 709 472 61
Martin Skalský, vedoucí Centra
cepo@arnika.org

Arnika
– **program Ochrana přírody**
IČO: 703 520 27
Ing. Jana Vitnerová,
vedoucí programu
priroda@arnika.org

Arnika
– **program Toxické látky
a odpady**
IČO: 709 478 05
RNDr. Jindřich Petrlík,
vedoucí programu
toxic@arnika.org

Vrcholným orgánem Arniky je členská schůze, která se schází jednou za rok. V období mezi členskými schůzemi řídí činnost Arniky výkonná rada, která má pět členů. V roce 2013 jimi byli Jindřich Petrlík (předseda), Martin Skalský, Jana Vitnerová, Vendula Krčmářová a Jan Kotrbáček.

Arnika je členem mimo jiné Zeleného kruhu, sítě STEP, EEB, IPEN a GAIA. Hlásíme se k Etickému kodexu ekologických organizací a k Pravidlům transparentnosti

nevládních neziskových organizací.

Účet pro dary a příspěvky:
290 011 7959 / 2010 (Fio banka)

Arnika nejen v kauzách a kampaních roku 2013 dokázala ochránit životní prostředí a pohnout s věcmi k lepšímu. Pomozte nám a podpořte naši práci. Jsme jednou z posledních organizací, které se v Česku nebojí být v opozici proti nesmyslné devastaci naší přírody. Děkujeme.

Pobočky Arniky:

Arnika České Budějovice
Mgr. Jitka Straková
Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice
tel.: 777 266 386
ceskebudejovice@arnika.org

Arnika Děčín
Kamil Repěš
Hudečkova 1, 405 01 Děčín 1
tel.: 777 113 237, decin@arnika.org

Arnika Ostrava
tel.: +420 736 734 155
ostrava@arnika.org

Arnika Havířov
Jan Nezhyba
Selská 1329/43, Havířov město
tel.: 739 593 364
jan.nezhyba@arnika.org

Arnika Jihlava
Ing. Jana Vitnerová
tel.: 775 315 818, jihlava@arnika.org

Arnika Zlín
RNDr. Marcela Klemensová
Dlouhá 2699, 760 01 Zlín
tel.: 736 734 155
marcela.klemensova@arnika.org

Arnika Uherské Hradiště
tel.: 739 593 364
uherskehradiste@arnika.org